Дүниежүзілік шаруашылықтың қалыптасуы және оның құрылымы.

Дүниежүзілік шаруашылықтың қалыптасу кезеңдері

Дүниежүзіндегі елдердің бір-бірімен күрделі экономикалық қарым-қатынастар жүйесі арқылы байланысқан ұлттық шаруашылықтарының жүйесін *дүниежүзілік шаруашылық* деп атайды

Дүниежүзілік шаруашылықтың қалыптасуы 3 кезеңге бөлінеді:

1. Индустрияландыруға дейінгі кезең
2. Индустриялану кезеңі
3. Қазіргі кезең

Дүниежүзілік шаруашылықтың даму кезеңдері

Даму кезеңінің сипаты	Индустриялануға дейінгі кезең	Индустриялану кезеңі		Қазіргі кезең
		1 кәсіптік революция	2 кәсіптік революция	
Технологиялық жетістіктер сатысы	Қол еңбегі	Механикаландыру	Кешенді механикаландыру дан автоматтандыруға көшу	Жүйелі автоматтандыру
Шаруашылықты ұйымдастыру түрлері	Манифактура	Еркін бәсекелестік; жекеменшік фирма, акционерлік қоғам	Монополизм: зауыт-фабрикалар, мемлекеттік монополия, конвейер	Ұлтаралық коорпарациялар, шағын фирмалар

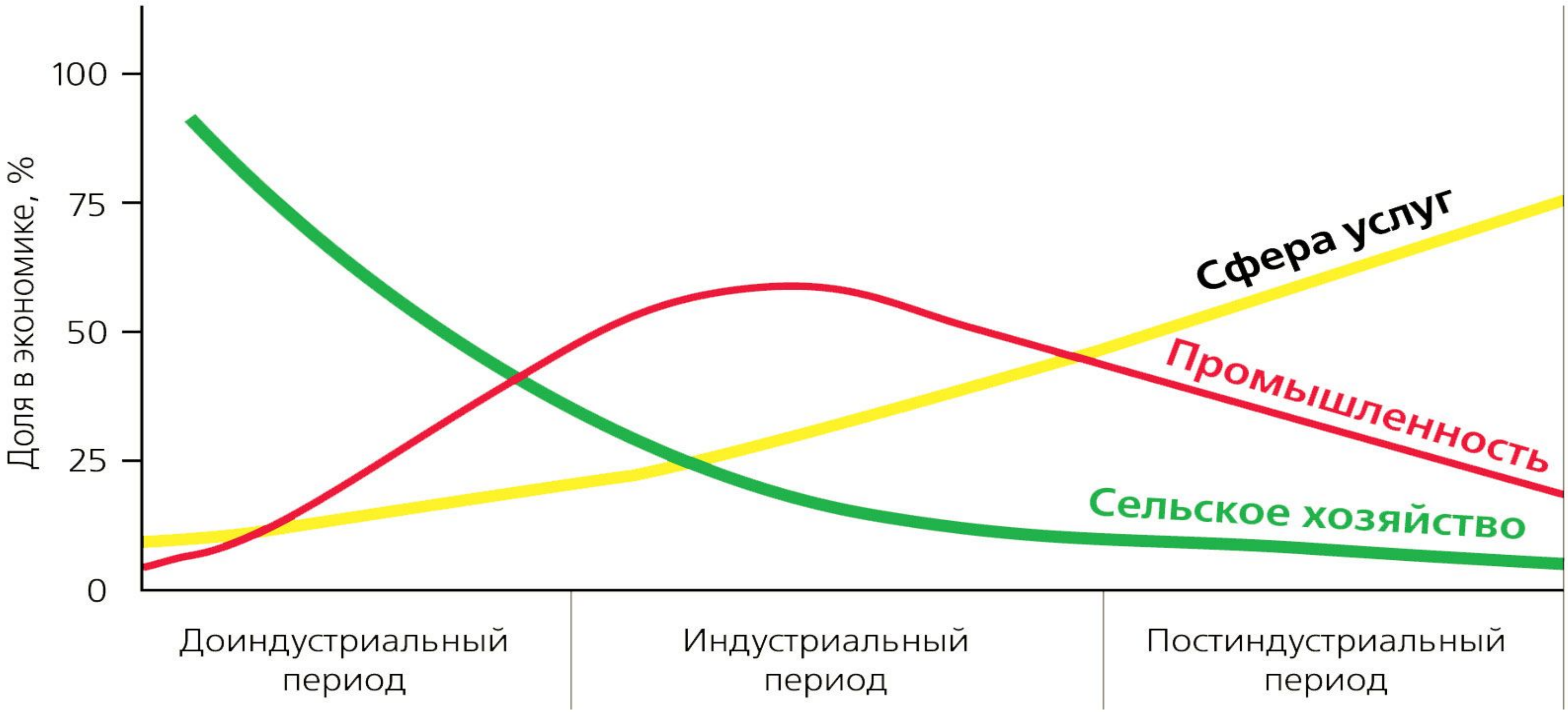

100
75
50
25
0
Доля в экономике, %
Сфера услуг
Промышленность
Сельское хозяйство
Доиндустриальный период
Индустриальный период
Постиндустриальный период

Главные центры мирового хозяйства (2003 г.)

Центр	Валовой внутренний продукт (млрд долл. США)	Доля в мировом ВВП (%)
Северная Америка	11 716	32,2
Зарубежная Европа	10 262	28,2
Япония	4 326	11,9
Китай	1 410	3,9
НИС Азии	1 390	3,8
Мексика	626	1,7
Индия	594	1,6
СНГ	560	1,5
Австралия	518	1,4
Бразилия	492	1,3
Весь мир	36 356	100

Қазіргі заманғы дүниежүзілік шаруашылық

Дүниежүзілік шаруашылықтың құрылымына ғылыми-техникалық революция күшті ықпал жасауда . Оған дәлел - көптеген жетекші елдердің шаруашылығының негізгі болып саналған дәстүрлі өнеркәсіп салаларының орнына ғылымды көп қажет ететін жоғарғы технологиялық өндіріс салаларының өркендеуі. Бұл салалардың өнімдері жоғары дамыған елдердің сыртқы сауда үлесінің басым бөлігін құрайды.

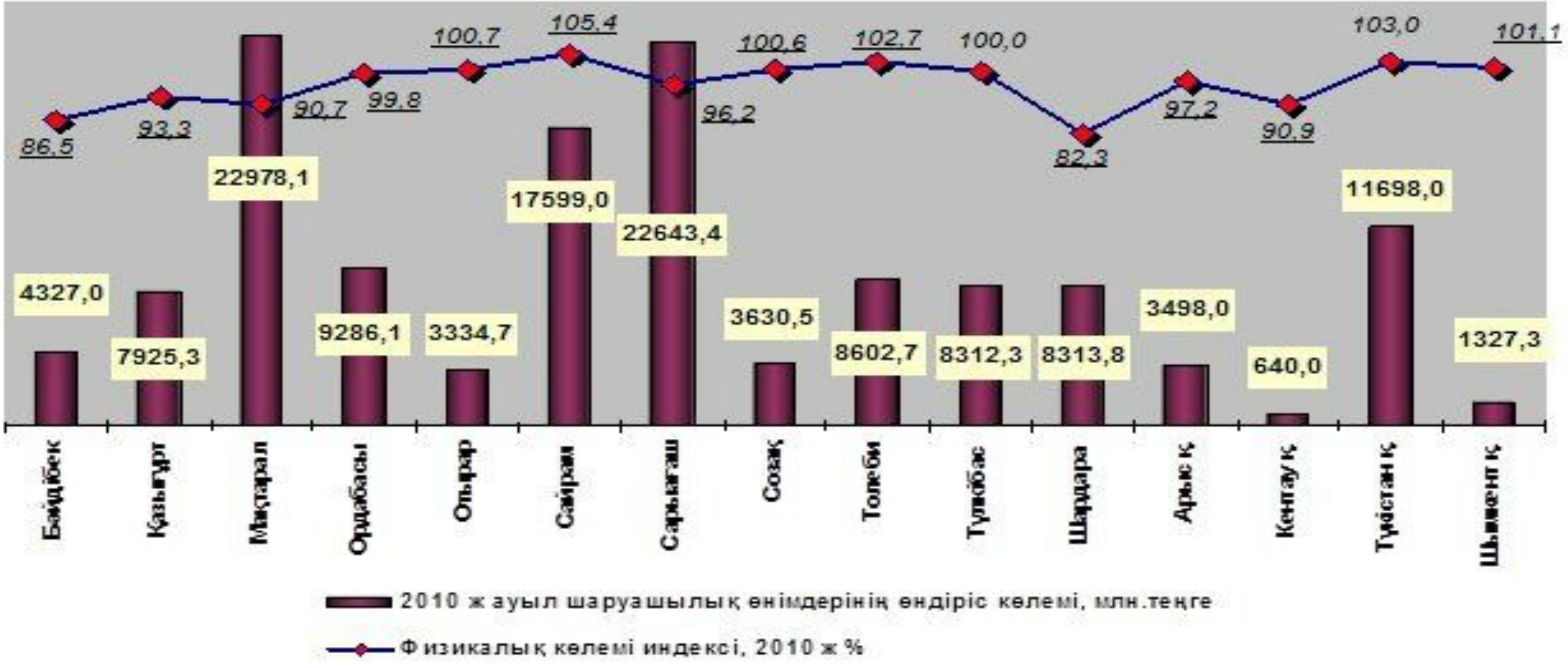

86,5
93,3
90,7
99,8
100,7
105,4
96,2
100,6
102,7
100,0
82,3
97,2
90,9
103,0
101,1
4327,0
7925,3
22978,1
9286,1
3334,7
17599,0
22643,4
3630,5
8602,7
8312,3
8313,8
3498,0
640,0
11698,0
1327,3
Байдібек
Қазығұрт
Мақтарал
Ордабасы
Отырар
Сайрам
Сарыағаш
Созақ
Төлеби
Түлкібас
Шардара
Арыс қ
Кентау қ
Түркістан қ
Шымкент қ
2010 ж ауыл шаруашылық өнімдерінің өндіріс көлемі, млн.теңге
Физикалық көлемі индексі, 2010 ж %

Халықаралық географиялық еңбек бөлінісі

Халықаралық географиялық еңбек бөлінісі (ХГЕБ) – жекелеген елдердің ұлттық шаруашылықтарының қызмет көрсету мен жекелеген өнімнің жекелеген түрлерін өндіріп, оларды айырбастауға мамандануы. Халықаралық географиялық еңбек бөлінісінің басты құрамдас бөліктеріне дүниежүзілік шаруашылық, халықаралық айырбас, мамандануы, экономикалық топтасу және экономикалық интеграцияға жатады.

Нақты айтқанда XXI ғасырда дүниежүзілік шаруашылық түбегейлі өзгерістер алдында тұр. Болашақта электроника, лазерлік техника, биотехнология жетекші салаларға айналып, атом энергетикасы мен химия саласындағы ең соңғы жетістіктермен қаруланған жаңа өндіріс салалары дамыталатын болады. Қазіргі заманғы дүниежүзілік шаруашылықтың құрылымымен және аумақтық айырмашылықтарымен кейінірек таныса жатармыз

Дүниежүзілік сауда ұйымы ДСҰ

Дүниежүзілік сауда ұйымы- халықаралық сауда ережелерін либерализм принциптеріне қарай реттейтін халықаралық экономикалық ұйым, ол 1995 жылғы 1 қаңтардан бастап жұмыс істейді. Алғашқы кезеңде ДСҰ-ға 77 мемлекет кірсе, 2013 жылғы 2 наурыздағы мәлімет бойынша оған 159 мемлекет мүше болды. ДСҰ- дамыған елдердің бастамасымен Халықаралық сауда экономикалық өсім мен адамдардың тұрмыс-тіршілігін көтеруге ықпал ету үшін құралған.

ДСҰ- ның міндеті- іркіліссіз халықаралық сауда-сатыққа мүмкіндіктер жасау.Бүгінгі таңда әлемдік сауда жүйесі негізгі 2 ұстанымға сәйкес келуі тиіс:

- Саудада еш кемсітушілік болмау керек,яғни бірде бір мемлекеттін екінші бір мемлекетке экспорт немесе импортқа шектеушілік қоюға құқығы болмайды;
- Сауда кедергілерін азайту немесе қайсібір елдің нарығына шетелдік тауарлардың келуіне кедергі келтіретін факторларды шешу

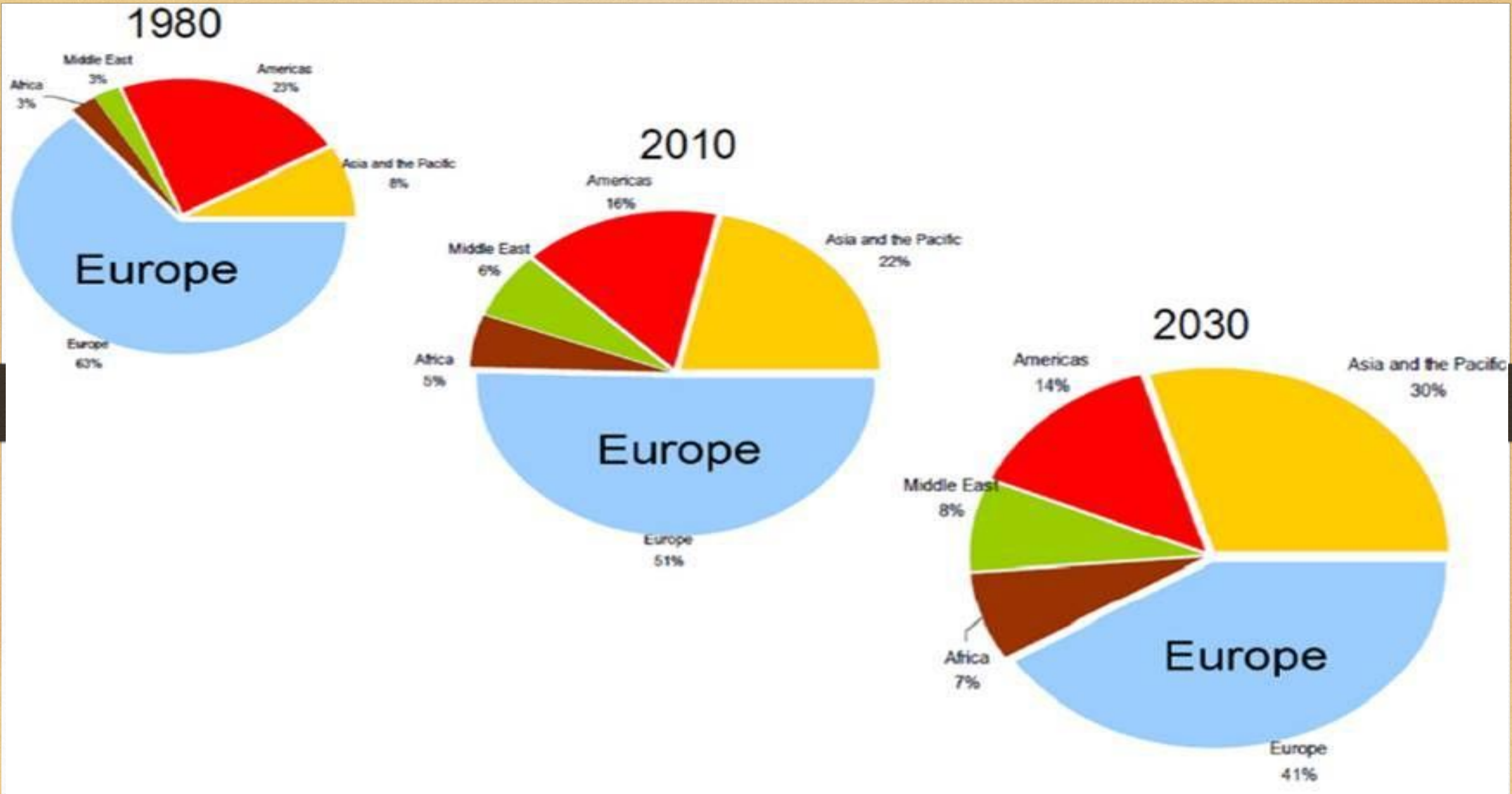

1980
Middle East
3%
Americas
23%
Africa
3%
Asia and the Pacific
8%
Europe
Europe
63%
2010
Americas
16%
Asia and the Pacific
22%
Middle East
6%
Africa
5%
Europe
Europe
51%
2030
Americas
14%
Asia and the Pacific
30%
Middle East
8%
Africa
7%
Europe
Europe
41%

ТОП-10 самых посещаемых стран мира в 2013 году

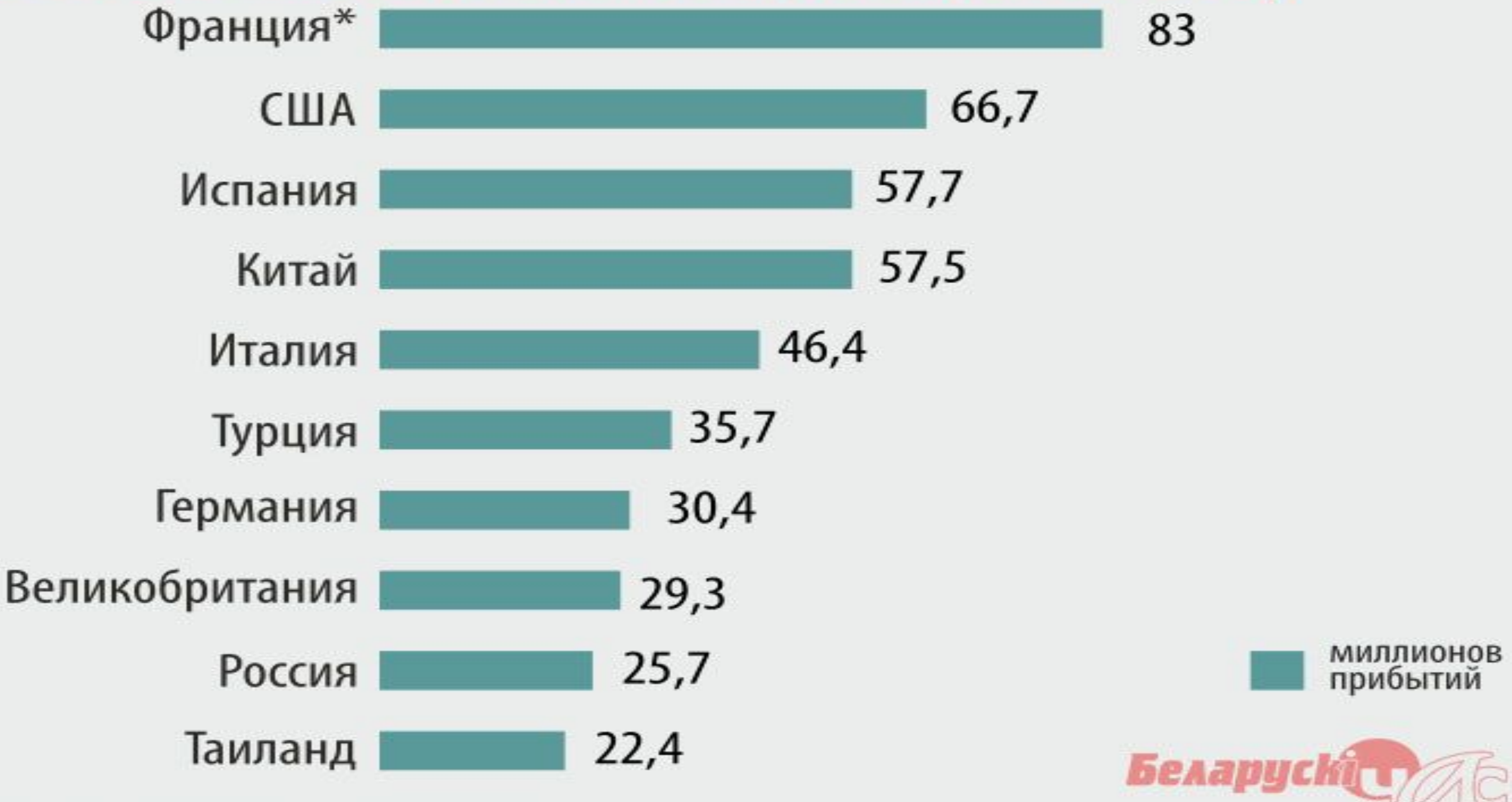

Источник: Всемирная туристическая организации

**2012 год*

Назарларыңызға рахмет !